

ZPRÁVA Z PRACOVNÍ CESTY

Nový občanský zákoník a knihovny

11.3.2014

Marta Zizienová

Místo jednání : Moravská zemská knihovna, Brno

Z hlediska UKN je zajímavé:

1. NOZ zrušil a nahradil 238 zákonů a předpisů, nová terminologie je v doprovodném zákoně 303/2013 Sb, nové jsou - katastrální zákon, zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, zákon o zvláštních řízeních soudních; novelizace proběhla u insolvenčního zákona, občanského soudního řádu, zákonů týkajících se daní. Do NOZ nově spadá licence. Občanská sdružení jsou přejmenována na spolky, nadace na fundace, o.p.s. na ústav, právní subjektivita na právní osobnost, způsobilost k právním úkonům na svéprávnost, odpovědnost za škodu na povinnost k náhradě škody aj. Úkony a smlouvy (vč. případných nových dodatků) uzavřené před NOZ platí podle předchozích předpisů do konce své platnosti.
2. V obecné části je definováno omezení svobodné vůle jednotlivce dobrými mravy, veřejným pořádkem, postavením osob. Platí princip nezávislého uplatňování soukromého a veřejného práva. Každá svéprávná osoba má rozum průměrného člověka (rozumí běžným pojmům - pro knihovní řád a pro přihlášku nutná běžná srozumitelnost - věci nesrozumitelné konkrétním stranám se neuplatí). Kdo se přihlásí k odbornému výkonu, musí jednat s odbornou péčí.
3. Výklad právního jednání bude dle §4, §5, praxe mezi stranami; pochybnosti ve výkladu půjdou k tíži toho, kdo pojem použil jako první; u bezúplatných smluv se má za to, že dlužník se chce zavázat spíše méně než více. Právní jednání má relativní nebo absolutní neplatnost; relativní neplatnosti je nezbytné se dovolat. Obecná promlčecí lhůta je tři roky (lze sjednat 2-15 let); dlužník sám musí promlčení namítnout. Přihlíží se k potvrzujícím dopisům (tvoří obsah smlouvy mezi podnikateli). Před vznikem smlouvy je nutná informační povinnost (pro knihovní řád a pro přihlášku); platí předmluvní odpovědnost (v mailech upozorňovat, že nejsou návrhem smlouvy).
4. Dobrovolníci mohou pracovat v knihovně na základě nepojmenované smlouvy nebo příkazní smlouvy.
5. Adhezní smlouva (základní podmínky jsou určeny jednou stranou - např. přihláška do knihovny) - nutné přidat, že uživatel souhlasí s tím, že knihovna jednostranně změní knihovní řád. O změně musí být uživatel informován (stačí oznámení na webu knihovny, na nástěnce) a v případě změny má uživatel právo ukončit smlouvu.
6. Výpůjčka spadá do smluv typu "přenechání věcí k užití jinému". Práva půjčitele a vypůjčitele musí být uplatněna do tří měsíců, jinak je soud nepřízná (druhá strana může namítnout opožděné uplatnění práva).
7. Existuje možnost odvolání daru - pro hrubý nevděk, pro nouzi, ve zdravotnictví. Od daní jsou osvobozené dary k financování kultury. Doporučení pro knihovny: dary nepřijímat, kupovat za

1 Kč, nechat jako nález, dar přijmout - nechat ocenit - zaplatit daň. Lze použít argument, že se jedná o financování kultury (mohl nám dát 20 Kč, ale raději nám dal konkrétní knihu). Dar se týká i darů od vyučujících do univerzitní knihovny.

8. Pokud při koupi dodá prodávající větší množství knih, je nutné je bez zbytečného odkladu odmítnout. Do objednávky lze doplnit, že exempláře a tituly navíc nechceme.
9. Povinnost k náhradě škody trvá, pokud uživatel odloží obvyklé věci na tam, kde je to obvyklé.

Zpracovala: Marta Zizienová

